

Natuurbeheerplan Limburg 2020

Tevens partiële POL & OVL -herziening

Maastricht, 13 augustus 2019

Geconsolideerde versie

Voor u ligt het Natuurbeheerplan Limburg 2020. Het natuurbeheerplan vormt het beleidskader voor de realisatie van het Europese, rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid. Dit plan vormt tevens het kader voor subsidieverlening vanuit het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) en enkele natuur-, landschaps-, milieu- en wateronderdelen van de Subsidieverordening Inrichting Landelijk Gebied (SILG).

Deze geconsolideerde versie van het Natuurbeheerplan 2020 geeft de situatie weer op basis van de integratie van de wijzigingen van het Natuurbeheerplan met als laatste de wijziging van 13 augustus 2019.

Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg
Maastricht, 13 augustus 2019

Inhoudsopgave

Inhoud

1. Wat is het Natuurbeheerplan?	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Doel en status Natuurbeheerplan	5
1. Leeswijzer	6
2. Beleidskader	7
2.1 Europees kader natuur en landschap	7
2.2 Rijksbeleid natuur en landschap	8
2.3 Provinciaal beleid	9
3. Subsiestelsel Natuur en Landschap 2016	10
3.1. De Index Natuur en Landschap 2016	10
3.2 Natuurbeheerplan: de Beheertypenkaart en de Ambitiekarta	11
3.2.1 Beheertypenkaart - Beheersubsidie voor natuur en landschap binnen natuurterrein	11
3.2.2 Agrarische zoekgebieden - Beheersubsidie voor Agrarische natuur en agrarisch landschapsbeheer (ANLb).....	12
3.2.3 Ambitiekarta-Investeringsubsidies; functieverandering, inrichting en kwaliteitsimpuls op grond van de SkNL.....	13
3.2.4 Methodiek van de Ambitiekarta.....	13
3.2.5 Beschikbaarheid van het Provinciaal Natuurbeheerplan en kaartmateriaal	16
3.2.6 Monitoring.....	16
4. Natuur- en Landschapsdoelen	17
4.1 Beleidsdoelen voor ontwikkeling van natuurterreinen	17
4.2 Beleidsdoelen en criteria voor natuur- en landschapsbeheer	17
4.3 Beleidsdoelen en criteria voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb)	17
4.3.1 Beleidsdoelen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer	18
4.3.2 Beleidsdoelen voor agrarisch waterbeheer	18
4.5 Beoordelingscriteria gebiedsaanvragen en jaarlijkse beheerplannen	19
5. Subsiemogelijkheden en openstelling van de subsidieregelingen	22
5.1 Beheersubsidies voor natuur en landschap	22
5.2 Agrarisch natuur- en landschapsbeheer en agromilieu en klimaat diensten	22
5.3 Kwaliteitsimpuls: investeringen en functieverandering	22

5.4	Het openstellingsbesluit	23
6	Procedureel: wijzigen van het Provinciaal Natuurbeheerplan	24
7	Aanvullende bepalingen.....	26
7.1	Toeslag schaapskudden	26
7.2	Openstelling van natuurbeheersubsidie SVNL.....	26
7.3	Cultuurhistorie	27
7.4	Areaaluitbreiding natuur met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer	28
8	Meer informatie en contactgegevens	29

Bijlagen

1	Natuurdoelentabel	
2	Tabel doelen agrarisch natuur- en landschapsbeheer	
3	Toelichting op leefgebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer en agrarisch waterbeheer	

1. Wat is het Natuurbeheerplan?

1.1 Inleiding

Voor u ligt het Provinciaal Natuurbeheerplan Limburg 2020. Dit plan beschrijft de beleidsdoelen en de subsidiemogelijkheden voor ontwikkeling en beheer van (agrarische) natuur en landschap binnen de Provincie Limburg. Het natuurbeheerplan is verankerd in het Subsiestelsel Natuur en Landschap 2016 (SNL). Dit stelsel bestaat uit twee onderdelen, namelijk:

- 1 de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer 2016 (SvNL2016); voor het beheer van (agrarische) natuur en landschap;
- 2 de 'Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap 2015 (SkNL2015) voor ontwikkelingsmaatregelen ten behoeve van natuur en landschap, zoals functieverandering van landbouwgrond naar natuur en inrichting (herstel, aanleg, omvorming en kwaliteitsverbetering).

De provincie stelt in dit Natuurbeheerplan de kaders voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. Het Natuurbeheerplan geeft aan waar welke beheerwaardige gebieden aanwezig zijn en welke beheerdoelen hiervoor gelden. Daarnaast financiert de provincie een aanzienlijk deel van de kosten voor de ontwikkeling en het beheer van deze gebieden door middel van subsidies. Het Natuurbeheerplan vormt het toetsingskader voor de aanvraag van deze subsidies.

Het plan is geen statisch document. De provincie kan de inhoud van de plantekst en de kaarten, indien nodig aanpassen; dit gebeurt in periodieke herzieningen van het Natuurbeheerplan. Hoewel het Natuurbeheerplan meestal met een jaarlijkse frequentie wordt aangepast, kan het plan voor meerdere jaren gelden tot GS weer een nieuw Natuurbeheerplan vaststellen.

1.2 Doel en status Natuurbeheerplan

Beleidskader

Het natuurbeheerplan is een beleidskader om het Europese, rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid te realiseren. Het gaat daarbij om bestaande natuurgebieden, gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, landbouwgebieden worden ingericht en beheerd volgens agrarisch natuurbeheer en de Natura 2000-gebieden. Het Natuurbeheerplan beschrijft per (deel)gebied welke natuur- en landschapsdoelen nagestreefd worden. Het plan bevat de begrenzing van de natuur- en agrarische gebieden, met name toegespitst op de internationale biodiversiteitsdoelen en de internationale natuurgerichte agromilieu, water en klimaat doelen. Het plan is het beleidskader voor het provinciale natuur- en landschapsbeleid en ook voor de implementatie van artikel 28 van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Het plan is verankerd in de SvNL en SkNL en daarmee kaderstellend voor de SNL-subsidies.

Bepalen van huidige en gewenste beheerdoelen van natuurgebieden

Het Natuurbeheerplan geeft de natuur- en landschapsdoelen weer binnen het Limburgse Natuur Netwerk en de agrarische gebieden met natuurwaarden. In dit plan begrenst en beschrijft de provincie de gebieden waar subsidiëring van beheer en ontwikkeling van natuur, agrarische natuur en landschapselementen plaats kan vinden. De begrenzing voor natuurgebieden is aangeduid op twee kaarten: de beheertypenkaarten de ambitiekaart. Voor de begrenzing van agrarisch natuurbeheer zijn kaarten beschikbaar op het niveau van agrarische zoekgebieden/leefgebieden.

In planologisch opzicht is het Limburgse Natuur Netwerk vastgesteld in de goudgroene natuurzone van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL) en de daaraan gekoppelde Omgevingsverordening Limburg 2014 (OVL). Ten opzichte van het POL geeft het natuurbeheerplan een nadere onderverdeling van de goudgroene zone in verschillende subcategorieën, alsmede een gedetailleerde invulling van de binnen de goudgroene natuurzone aanwezige actuele en potentiële natuurwaarden; de zogenaamde “wezenlijke kenmerken en waarden” van de goudgroene natuurzone.

Het natuurbeheerplan heeft geen planologische consequenties of consequenties voor bestemmingsplannen en heeft dus geen invloed op eigendomsrechten of bestaande gebruiksmogelijkheden.

Het Natuurbeheerplan bevat geen bindende regels of verplichtingen voor burgers. Ook kunnen er geen rechten aan worden ontleend. Opname van een terrein in het Natuurbeheerplan leidt dus niet vanzelfsprekend tot een positief besluit over subsidiëring van het beheer of de ontwikkeling van natuur.

1. Leeswijzer

In dit Natuurbeheerplan wordt achtereenvolgens beschreven:

Hoofdstuk 2: Het beleidskader

Hoofdstuk 3: Subsidiestelsel Natuur en Landschap 2016

Hoofdstuk 4: De nadere uitwerking van provinciale doelen voor natuur- en landschapsbeheer

Hoofdstuk 5: Subsidiemogelijkheden

Hoofdstuk 6: Wijzigen van het Natuurbeheerplan

Hoofdstuk 7: Aanvullende bepalingen

2. Beleidskader

2.1 Europees kader natuur en landschap

Het Natuurbeheerplan is gebaseerd op het vigerend beleid voor het landelijk gebied ten aanzien van natuur, landschap, water, milieu, klimaat en ruimtelijke ordening van de Europese Unie, het Rijk en de provincie. In dit hoofdstuk lichten wij de belangrijkste onderdelen van het vigerend beleid en de recente ontwikkelingen toe.

De lidstaten van de EU hebben gezamenlijk specifieke wetten en beleidsdoelen vastgesteld voor het instandhouden van bepaalde plant- en diersoorten en natuurlijke habitats van internationale betekenis via de Vogel- en Habitatrichtlijn (VR/HR) en Natura 2000, voor de instandhouding van gezonde watersystemen (Kaderrichtlijn water) en voor een schoon milieu (Nitraatrichtlijn). De Europese Commissie (EC) ziet er op toe dat de lidstaten deze afspraken nakomen. Voor de instandhouding van het landschap is de Europese Landschapsconventie opgesteld, die in 2005 door Nederland is geratificeerd. Als uitvloeisel hiervan zijn op Rijks, provinciaal en gemeentelijk niveau visies en plannen opgesteld voor de instandhouding van waardevolle landschappen. De conventie hecht veel waarde aan het subsidiariteitsbeginsel, hetgeen ertoe heeft geleid dat provincies en gemeenten verantwoordelijk zijn voor de coördinatie en uitvoering van het behoud en herstel van waardevolle landschappen.

Voor het platteland zijn door de EC beleidsdoelen en regels vastgesteld met betrekking tot de verduurzaming en vergroening van de landbouw. Dit wordt concreet geëffectueerd in de vorm van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2014-2020 waarin verdergaande regels en subsidies zijn opgenomen voor duurzame landbouw, vergroening en agrarisch natuurbeheer.

Het kabinet heeft in 2014 haar keuze gemaakt ten aanzien van de Nederlandse invulling van de vergroening in pijler 1 van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid 2014-2020 (GLB). Voor de volgende GLB-periode van 2021-2027 moet de verdere vergroening leiden tot een effectieve, duurzame, omgevingsgerichte bedrijfsvoering. De invoering van de vergroening voor de eerste GLB-periode is van invloed op de stelselherziening van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016. Duidelijk is inmiddels dat de vergroening uit pijler 1 van het GLB en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer uit pijler 2 van het GLB naast elkaar kunnen worden ingezet en elkaar kunnen versterken. Ook is het mogelijk om ze beiden in te zetten mits zogenaamde double funding wordt voorkomen.

De uitvoering van het plattelandsbeleid van de EU 2014-2020 (GLB, pijler 2) krijgt gestalte via het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP 3 2014-2020 dat landsdelig zal worden uitgevoerd. Landelijk zijn afspraken gemaakt dat provincies, waterschappen en het Rijk (in volgorde van financiële bijdrage) dit Europese programma zullen cofinancieren. Binnen het programma ziet artikel 28 toe op subsidiëring van agromilieu- en klimaatdiensten. Dit vormt daarmee het financiële kader voor deze diensten binnen het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb).

De bijdrage die de Nederlandse lidstaat levert aan het agromilieu en klimaat is vastgelegd in het POP3 fiche (art. 28), waarin de ambitie van Nederland is aangeduid. Het agrarisch natuurbeleid en het ecologisch waterbeheer gekoppeld aan het ANLb worden deels gefinancierd met Europees geld. Daarmee moet de uitvoering van het agrarisch natuurbeheer inclusief natuurgerelateerde waterdoelen voldoen aan het POP3+ fiche. In het POP3+ fiche (fiche voor goedkeuring van het ANLb in Brussel) zijn vier leefgebieden (open grasland, open akkerland, droge dooradering en natte dooradering) en de categorie water opgenomen.

2.2 Rijksbeleid natuur en landschap

Het Rijk stelt in het kader van de internationale verplichtingen op hoofdlijnen de ambities voor de agromilieu- en klimaatdiensten vast en geeft de kaders aan waarbinnen die ambities gerealiseerd kunnen worden.

In 2014 is de Rijksnatuurvisie 2014 verschenen (“Natuurlijk verder”, Rijksnatuurvisie 2014. Ministerie van Economische Zaken, 2014). Het Rijk zet zich in om de natuur te versterken mét de samenleving. Hiermee wil het Rijk een effectieve invulling bereiken van de natuurdoelen die Nederland internationaal heeft afgesproken. Instandhouding van planten- en diersoorten en natuurlijke habitats en van gezonde watersystemen en een schoon milieu zijn daarbij het uitgangspunt. Het Rijk wil de natuurinstandhoudingsdoelen bereiken door middel van regelgeving (Wet natuurbescherming, WABO, Waterwet, Wet ammoniak en veehouderij) en door middel van een stimuleringsbeleid gericht op het Natuur Netwerk Nederland(NNN) en een vitaal platteland. Het rijk legt hierover verantwoording af aan de EC.

De uitvoering van het stimuleringsbeleid voor natuur en platteland is met ingang van 2014 gedecentraliseerd naar de provincies en vastgelegd in een decentralisatieakkoord 2014-2027 en een Natuurpact van overheden en maatschappelijke organisaties. Dit is op 18 september 2013 door staatssecretaris Dijksma aangeboden aan de Tweede kamer. In dit Natuurpact zijn de ambities vastgelegd met betrekking tot ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland voor de periode tot en met 2027. Het Rijk draagt bij aan de realisatie van deze ambities door jaarlijks extra te investeren in natuur. De onderdelen van deze ambities zijn:

- Ontwikkeling Robuust Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen EHS) inclusief Natura 2000-gebieden. Het NNN moet een robuuste ruggengraat van de natuur in Nederland zijn. Dat gaat gebeuren door hem te vergroten, te verbeteren en belangrijke natuurlijke verbindingen te realiseren tussen natuurgebieden onderling en tussen natuurgebieden en hun omgeving.
- Soortenbescherming; Bescherming van afzonderlijke plant- en diersoorten en habitats is nodig vanwege Europese verplichtingen en afspraken waaraan Nederland zich in internationaal verband heeft gecommitteerd (VR/HR). Soortenbescherming vindt plaats binnen en buiten het NNN door het nemen van juridische en/of fysieke maatregelen, die instandhouding, vestiging of uitbreiding van een soortenpopulatie stimuleren.
- Natuur buiten het NNN; er zal een extra impuls gegeven worden aan het beheer van natuur en landschap buiten het NNN. Het is belangrijk dat er meer samenhang komt tussen de natuur in het NNN en daarbuiten.
- Agrarisch natuurbeheer; er is met ingang van 2016 een vernieuwd stelsel voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) in gebruik, dat buiten en binnen het NNN kan worden toegepast. De uitvoering van het agrarisch natuurbeheer moet eenvoudiger en met minder kosten, en zal een duidelijke meerwaarde voor natuur, landschap en agrarisch ondernemerschap moeten opleveren. Agrarisch natuur- en landschapsbeheer moet vooral worden ingezet voor het beschermen en verbeteren van internationale soorten.
- Natuur en water; Er zijn diverse mogelijkheden om de ontwikkeling van de natuur, de vergroting van het NatuurNetwerk Nederland en de aanpak van de Natura 2000-gebieden optimaal te laten samengaan met het verbeteren van de condities van de kwantiteit en de kwaliteit van het water. Er wordt daarbij maximale synergie gezocht met maatregelen om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Nitraatrichtlijn.

2.3 Provinciaal beleid

De provincies zijn – op grond van het decentralisatieakkoord natuur – volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuurbeleid. De doelen en middelen worden door de provincies vastgelegd in onder andere dit natuurbeheerplan.

In dit provinciale 'Natuurbeheerplan', dat de kaders en ambities bevat waarbinnen een subsidieaanvraag kan worden ingediend, is aangegeven in welke gebieden bepaalde (agrarische) natuur-, agromilieu- en klimaatdiensten ingezet kunnen worden.

Het provinciale beleid geeft invulling aan het Europese en Rijksbeleid en voegt daar provinciale doelen aan toe. Provincies houden bij de uitvoering van het natuurbeleid, conform de door Nederland geratificeerde Europese Landschapsconventie, rekening met beleidsdoelen van andere overheden en activiteiten in het landelijk gebied, zoals het landschapsbeleid, waterbeleid, recreatiebeleid en milieubeleid, zodat synergie kan worden bereikt.

De basis van het provinciaal beleid voor natuur en landschap is vastgelegd in de provinciale omgevingsvisie POL-2014 en in de provinciale Natuurvisie Limburg 2016.

De waterdoelen zijn in 2015 door de provincie Limburg vastgesteld in het provinciaal waterplan 2016-2021.

Als het Limburgse waterschap voor waterbeheerdiensten gebruik willen maken van EU-cofinanciering dan kan dit uitsluitend via gebiedsaanvragen van een gecertificeerd agrarisch collectief op basis van het vigerende Natuurbeheerplan en de vigerende Subsidieverordening Natuur en Landschap (SvNL). Indien de Categorie Water binnen het ANLb wordt opengesteld, zal met het waterschap en het collectief worden afgestemd welke waterdoelen en welke waterbeheerdiensten benodigd en mogelijk zijn.

De provincie vindt het van belang dat voor heel Limburg gewerkt wordt aan behoud, herstel en beheer van de cultuurhistorische waarden en het vergroten van de beleving en toegankelijkheid daarvan. In het POL 2014 is dit daarom als generieke opgave voor heel Limburg vastgelegd.

De provinciale landschapsdoelen zijn uitgewerkt in de landschapsvisie Zuid Limburg (2007) en het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg (2006). Als doorwerking van deze visies is in 2011 als stimuleringsinstrument voor het realiseren van de gewenste doelen de provinciale regeling "groenblauwe diensten Limburg" gestart voor de vergoeding van landschapsmaatregelen op agrarisch gebied buiten het Limburgse Natuur Netwerk. Per 1-1-2016 is deze regeling overgegaan in de vernieuwde regeling voor Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb).

De landschappelijke maatregelen staan sinds 2016 vooral in het teken van de instandhoudingsdoelstellingen voor Europees beschermde soorten en maatregelen ten behoeve van de Kader Richtlijn Water en de Nitraatrichtlijn.

Voor één gebied in Limburg: het "Nationaal Landschap Zuid-Limburg" geldt een aparte status. Deze is vastgelegd in het POL-2014 en uitgewerkt in de Omgevingsverordening Limburg 2014.

3. Subdiestelsel Natuur en Landschap 2016

Het beschermen van dieren en planten is belangrijk voor de mens. Deze bescherming vindt plaats om ecologische, economische en ethische redenen. De diversiteit van dieren en planten verhoogt de spankracht van de natuur (ecologie). Daarnaast is de biodiversiteit een belangrijke productiefactor (economie). Ten slotte worden dieren en planten vanwege hun intrinsieke waarde beschermd (ethiek). De provincie hecht veel belang aan het behoud en de ontwikkeling van de provinciale natuur. Daarom verleent zij daarvoor subsidie via het Subdiestelsel Natuur en Landschap (SNL).

De provincie bepaalt in het Natuurbeheerplan binnen welke gebieden natuurbeheerders subsidie kunnen krijgen voor (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer. In het Natuurbeheerplan liggen de verschillende beheertypen van de Index Natuur en Landschap voor percelen en/of terreinen vast. Subsidie is alleen mogelijk voor het beheertype dat in het natuurbeheerplan is aangegeven en begrensd.

Voor agrarische beheercollectieven wordt op het niveau van leefgebieden (aangegeven als natuurtypen in de Index Natuur en Landschap) de mogelijkheden aangegeven.

Subsidie voor beheer en kwaliteitsimpulsen

In het Subdiestelsel Natuur en Landschap 2016 wordt een onderscheid gemaakt tussen financiering van het beheer van de bestaande natuur en landschap en eenmalige investeringen ter verbetering van de (agrarische) natuurkwaliteit (kwaliteitsimpulsen). De subsidie voor het beheer van natuur, agrarische natuur en landschapselementen is geregeld in de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer 2016 (SvNL2016) en subsidie voor de kwaliteitsimpulsen is geregeld in de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap 2015 (SkNL2015). Voor meer informatie over de subsidieverordeningen en subsidiemogelijkheden zie www.limburg.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/aanleg-beheer/ of www.portaalnatuurenlandschap.nl.

3.1. De Index Natuur en Landschap 2016

De basis voor het Natuurbeheerplan 2020 vormt de Index Natuur en Landschap. Deze Index is een landelijk uniforme en sterk gestandaardiseerde “natuurtaal” waarin de Nederlandse natuur- en landschapselementtypen worden vastgelegd. De Index is van belang voor de aanduiding van de natuur- en landschapsdoelen door de overheid en voor de monitoring en bevordert een goede afstemming tussen beheerders en overheden.

De Index Natuur en Landschap bestaat uit de onderdelen natuurtypen, landschapselementen en agrarische natuurtypen. Voor meer informatie over de Index Natuur en Landschap zie www.portaalnatuurenlandschap.nl, onder het thema ‘Index Natuur en Landschap’.

Natuur- en landschapsbeheer in natuurgebieden

In de Index worden twee niveaus onderscheiden: de *natuurtypen* voor de sturing op landelijk niveau en de *beheertypen* voor de operationele aansturing van het beheer op regionaal en lokaal niveau. Voor de begrenzing in het natuurbeheerplan en de subsidieverlening wordt het niveau van de beheertypen gebruikt.

De *natuurtypen* zijn voor natuurgebieden bedoeld als sturings- en verantwoordingsinstrument op landelijk niveau. Daarbij valt te denken aan afspraken en rapportages tussen rijk en Europa en tussen het rijk en de provincies. De *beheertypen* zijn geschikt voor de aansturing van het beheer op interprovinciaal, provinciaal en lokaal niveau. Zij vormen de basis voor afspraken over doelen en middelen tussen provincie en beheerder.

- Er bestaan 17 natuurtypen. Binnen elk van de natuurtypen worden één of meerdere natuurbeheertypen onderscheiden. In totaal zijn er 48 natuurbeheertypen.
- Voor landschap zijn er 4 landschapselementtypen met daaronder 14 landschapselementen.

Agrarisch natuur-, landschaps- en waterbeheer (ANLb)

Subsidies voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) worden volgens de taal van de Index natuur en landschap aangevraagd op het niveau van 'agrarische natuurtypen'. Binnen het ANLb zijn deze agrarische natuurtypen onderverdeeld naar agrarische leefgebieden en de categorie water. Zie verdere uitleg in paragraaf 3.2.2. Het ANLb werkt voor de subsidieaanvraag niet met beheertypen en landschapselementtypen.

3.2 Natuurbeheerplan: de Beheertypenkaart en de Ambitiekaart

Het natuurbeheerplan kent een beheertypenkaart en een ambitiekaart. Tevens zijn voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer kaarten opgenomen met de agrarische zoekgebieden/leefgebieden. Zij vormen met de beschrijving van de doelen de kern van het plan.

De beheertypenkaart geeft alle bestaande, beheerwaardige (agrarische) natuur en landschap weer met de benamingen volgens de landelijk uniforme systematiek van de Index Natuur en Landschap. Met de beheertypenkaart stimuleert de provincie de instandhouding van de op die kaart aangegeven en begrensde beheertypen. Deze kaart vormt ook de basis voor het verlenen van beheersubsidies op grond van de SvNL.

Voor een deel van de natuurgebieden en agrarische gebieden met natuurwaarden bestaat een ambitie om het huidige gebruik of beheer te veranderen. De mogelijkheden hiertoe zijn vastgelegd in de *ambitiekaart*. Het verschil tussen de beheertypenkaart en de ambitiekaart laat zien waar een verbetering van de natuurkwaliteit mogelijk en wenselijk is. De ambitiekaart vormt de basis voor de (subsidiering van) kwaliteitsimpulsen op grond van de SkNL en de POP3 verordening.

Het verstrekken van subsidies voor beheer en voor kwaliteitsimpulsen draagt bij aan de realisatie van het in hoofdstuk 2 bescheven beleid en de in hoofdstuk 4 beschreven provinciale natuur- en landschapsdoelen.

3.2.1 Beheertypenkaart - Beheersubsidie voor natuur en landschap binnen natuurterrein

Voor natuurbeheer staat op de beheertypenkaart aangegeven welke gebieden voor subsidie in aanmerking komen. Op de beheertypenkaart wordt alle bestaande natuur weergegeven. Per (deel van het) natuurterrein is één beheertype toegekend en een beheerder komt alleen voor financiering van het aangewezen beheertype in aanmerking. Indien er nog geen bestaand beheertype aanwezig is betekent dit dat hier ontwikkeling tot een gewenst beheertype uit de ambitiekaart nodig is. Deze gronden komen niet direct, maar pas na functieverandering (d.w.z. de omvorming van landbouwgrond naar natuur) en inrichting voor beheersubsidie in aanmerking. Voor het bepalen van het dan gewenste beheertype moet vaak nog aanvullend onderzoek plaatsvinden.

Op bestaande natuur kan ook subsidie voor landschapsbeheer worden verstrekt. Op de beheertypenkaart is aangegeven voor welke landschapselementen subsidies landschapsbeheer kunnen worden verstrekt. Individuele landschapselementen die in natuurbeheergebied liggen en door de provincie als zodanig worden erkend, zijn op de beheertypenkaart aangegeven.

De beheertypenkaart volgt de ontwikkeling van de natuurtypen die in het veld voorkomen. Dit houdt in dat de provincie de kaart kan actualiseren, bijvoorbeeld op basis van een recente vegetatiekartering. Beheerders dienen er daarom rekening mee te houden dat de beheertypen op hun percelen kunnen wijzigen. Beheersubsidie kan enkel worden aangevraagd voor het beheertype

dat op de beheertypenkaart staat weergegeven. Indien een beheerder constateert dat het weergegeven beheertype niet correct is dient de beheertypenkaart eerst te worden gewijzigd alvorens beheersubsidie wordt aangevraagd. Beheerders worden hierom geadviseerd de beheertypenkaart regelmatig te controleren, ook tijdens een lopende subsidietermijn. Indien zij dit nodig achten kunnen beheerders bij een herziening van het natuurbeheerplan een verzoek indienen voor wijziging van de beheertypenkaart. Dit geldt vooral in de jaren voorafgaand aan een nieuwe aanvraag voor beheersubsidie.

Let op: De beheerder/aanvrager is nadrukkelijk zelf verantwoordelijk voor het (tijdig) signaleren van noodzakelijke wijzigingen en het indienen van een wijzigingsverzoek alvorens beheersubsidie aan te vragen.

3.2.2 Agrarische zoekgebieden - Beheersubsidie voor Agrarische natuur en agrarisch landschapsbeheer (ANLb)

Eerst worden de gebruikte termen toegelicht. De 'agrarische zoekgebieden/leefgebieden' zijn de begrensde gebieden waarbinnen subsidiemogelijkheden liggen voor agrarische natuurcollectieven. De agrarische zoekgebieden zijn onderverdeeld in 4 leefgebieden en de categorie water. De categorieën voor de leefgebieden zijn in de Index natuur en landschap aangeduid als: A11 Open grasland, A12 Open akkerland, A13 Droge dooradering, A14 Natte dooradering. Deze leefgebieden en de categorie water bevinden zich volgens de taal van de Index natuur en landschap op het niveau van de 'agrarische natuurtypen'. De agrarische collectieven werken dit verder uit naar beheertypen en sluiten met hun deelnemers contracten af voor de beheeractiviteiten die zij zullen uitvoeren. Dit is een verschil met subsidieaanvragen voor reguliere natuurgebieden, die op het niveau van beheertypen worden gedaan.

In de provinciale viewer zijn de kaarten te vinden voor de leefgebieden en de categorie water. De leefgebieden en de categorie water kennen op hun beurt ook weer deelgebieden. Daarom is in de benaming steeds eerst aangegeven tot welk leefgebied een deelgebied behoort. Bijvoorbeeld 'Leefgebied Open akker: deelgebied hamster'.

Het doel is om bedreigde (agrarische) doelsoorten te beschermen, waarvoor specifiek agrarisch beheer wordt gevoerd. Meer informatie hierover is te vinden in bijlage 5.

Bij de begrenzing van de agrarische zoekgebieden in het Natuurbeheerplan en de keuze voor op welke doelsoorten wordt ingezet, is rekening gehouden met de aanwezige waarden in het aangrenzende Limburgse Natuur Netwerk, aangrenzende provincies en het buitenland (o.a. om een goede soortenbeleidsverdeling over de provincies te garanderen).

Er is gestreefd om het beheer van de leefgebieden in te zetten in de meest kansrijke gebieden voor stabiele populaties. Hierbij is de versterking, buffering en/of verbinding van het Limburgse Natuur Netwerk een belangrijk uitgangspunt.

Welke specifieke doelstellingen de provincie heeft m.b.t. soorten of soortengroepen wordt beschreven in hoofdstuk 4 en de bijlagen 2 en 3.

In het openstellingsbesluit worden de subsidiemogelijkheden voor agrarische collectieven aangegeven, zoals het subsidieplafond, de beheerperiode en de leefgebieden. De afbakening van de leefgebieden is op kaart terug te zien in de digitale kaartviewer van het natuurbeheerplan. Specifieke subsidievoorwaarden en verplichtingen zullen in de subsidiebeschikking worden vastgelegd. Individuele beheerders kunnen dus geen subsidie bij de provincie aanvragen, enkel agrarische collectieven kunnen dat. De voorwaarden en mogelijkheden voor beheervergoedingen van de individuele beheerders krijgen zij van het agrarische collectief waarbij zij zijn aangesloten.

3.2.3 Ambitiekaart-Investeringsubsidies; functieverandering, inrichting en kwaliteitsimpuls op grond van de SkNL

De investeringsubsidies op grond van de SkNL kunnen gericht zijn op:

- a. maatregelen voor verbetering van de (agrarische) natuurkwaliteit in een bestaand natuurterrein waarbij het beheertype niet verandert;
- b. omvormingsmaatregelen in een bestaand natuurterrein waarbij van het aanwezige beheertype wordt overgestapt naar het gewenste beheertype;
- c. inrichtingsmaatregelen waarbij landbouwgrond wordt omgevormd naar natuurterrein (functieverandering);
- d. inrichtingsmaatregelen op landbouwgrond om de kwaliteit van aanwezige natuurwaarden te verhogen;
- e. inrichtingsmaatregelen op landbouwgrond met als doel om nieuwe landschapselementen aan te leggen.

Subsidie functieverandering

Landbouwgronden die binnen de ambitiekaart in de categorie "areaaluitbreiding natuur" vallen, en waarop nog geen natuurontwikkeling heeft plaatsgevonden, kunnen definitief worden omgevormd tot natuur, waarbij de waardevermindering van de grond aan de eigenaar wordt vergoed. Ook particulieren (of samenwerkingsverbanden van particulieren) komen voor deze vergoeding in aanmerking via de "subsidie functieverandering" mits opengesteld in het openstellingsbesluit/subsidieplafond. De particulieren zijn en blijven in dat geval eigenaar van de gronden. Voor deze functieverandering bestaat sinds 2005 een fiscale vrijstelling. Particulier natuurbeheer is een belangrijk middel voor de realisatie van het Limburgse Natuur Netwerk.

Subsidie voor investering(inrichting en kwaliteitsverbetering)

Op de ambitiekaart is aangegeven in welke gebieden gebruik kan worden gemaakt van een subsidie voor inrichting van landbouwgronden tot natuur, of een kwaliteitsimpuls van bestaande natuur en agrarische natuur. Op de beheertypenkaart kan nu bijvoorbeeld bos zijn aangegeven, terwijl het de bedoeling is om hier heide te ontwikkelen. De subsidie voor kwaliteitsimpuls kan worden gebruikt voor de verandering van bos naar heide. Na het toekennen van de subsidie (vanuit SkNL) en het uitvoeren van de inrichtingsmaatregelen zal de beheertypenkaart en daarmee het natuurbeheerplan moeten worden aangepast zodat er voor heide beheersubsidie kan worden verkregen op basis van de SvNL.

Voor de specifieke voorwaarden en mogelijkheden tot de verlening van een investeringssubsidie wordt verwezen naar het openstellingsbesluit/subsidieplafond, waarin wordt aangegeven, voor welke onderdelen subsidie is opengesteld, voor welke gebieden subsidie kan worden verstrekt, het maximaal beschikbare totaalbedrag per onderdeel en de wijze van aanvragen.

3.2.4 Methodiek van de Ambitiekaart

De deelgebieden

Het vanuit de SkNL subsidiabele gebied binnen het Provinciaal Natuurbeheerplan is opgedeeld in deelgebieden. Deze deelgebieden worden indicatief weergegeven op de Ambitiekaart. Voor elk van de deelgebieden zijn specifieke indicatieve subsidiemogelijkheden geformuleerd.

Alle deelgebieden binnen het Provinciaal Natuurbeheerplan hebben een unieke code, deze codering kent een bepaalde systematiek. De codes van de deelgebieden zijn opgebouwd uit een aantal onderdelen die indicatief informatie geven over de ligging van het deelgebied en over het subsidieonderdeel binnen de SkNL waarvoor het deelgebied in aanmerking komt.

De deelgebiedcodes zijn opgebouwd uit drie onderdelen, te weten:

- 1 De Regio waarin het deelgebied gelegen is;
- 2 Een uniek gebiedsnummer;
- 3 De gebiedscategorie waartoe het deelgebied behoort.

Een voorbeeld: in de deelgebiedcode **ZLZ9.64C** staat “ZLZ” voor de regio waarin het deelgebied gelegen is, in dit geval Zuid Limburg Zuid (voor de overige regio’s met hun afkortingen zie de legenda van de Ambitiekaart). Het nummer “9.64” is een uniek nummer dat aan het deelgebied is toegekend. Het achtervoegsel “C” geeft de gebiedscategorie aan waartoe het deelgebied behoort, in dit geval “Arealuitbreiding natuur”. Dit systeem van codering geeft slechts een indicatie. Dat betekent dat aan de codes geen rechten kunnen worden ontleend.

Gebiedscategorieën

De deelgebieden zijn ingedeeld in een aantal gebiedscategorieën. De gebiedscategorie bepaalt voor welk subsidieonderdeel binnen het SkNL het deelgebied in aanmerking komt (functieverandering, inrichting, kwaliteitsimpuls). De verschillende gebiedscategorieën zijn gegroepeerd onder de noemers “Bestaande Natuur”, “Arealuitbreiding Natuur”, “Agrarisch Natuurbeheer” en “aanvullende categorieën”. Onder “Bestaande natuur” vallen gebieden waar al natuur aanwezig is. Onder “Arealuitbreiding Natuur” vallen gebieden welke binnen het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn aangewezen ten behoeve van natuurontwikkeling. Binnen deze gebieden is omzetting van landbouwgronden naar natuur mogelijk mits opengesteld via een apart opstellingsbesluit. De gebieden onder “Agrarisch Natuurbeheer” zijn aangewezen ten behoeve van het agrarisch natuurbeheer vallende binnen het Limburgs Natuurnetwerk en liggen binnen of grenzen aan Natura-2000. De subsidiemogelijkheden voor de agrarische beheergebieden worden weergegeven in de agrarische zoekgebieden, zie voor verdere uitleg paragraaf 3.2.2.

Onder “aanvullende categorieën” vallen gebieden waarvoor geen subsidiemiddelen functieverandering en inrichting beschikbaar zijn binnen de SkNL, realisatie van deze gebieden dient uit andere bronnen dan de SkNL te worden gefinancierd, bijvoorbeeld vanuit natuurcompensatie.

Bovenstaande indeling (bestaande natuur, arealuitbreiding natuur, beheersgebied) komt grotendeels overeen met de opbouw van de Goudgroene natuurzone in het POL-2014, waarvan het Provinciaal Natuurbeheerplan een nadere uitwerking is.

Tabel 1 (zie volgende pagina) geeft een overzicht van alle gebiedscategorieën binnen het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Inrichtingssubsidie/Subsidie kwaliteitsimpuls:

De beoordeling van een subsidieaanvraag vindt plaats aan de hand van de abiotische omstandigheden in combinatie met de in het aanwijzingsbesluit en beheerplan Natura-2000 (Wet natuurbescherming) geformuleerde instandhoudings- en uitbreidingsdoelstellingen en de bescherming van prioritaire soorten . Onder prioritaire soorten wordt verstaan:

- Soorten die vanuit Europees perspectief bescherming behoeven en de voor Limburg kenmerkende en tevens bedreigde soorten.
- De bedreigde van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten op de Rode Lijsten.

Openstelling vindt plaats via een openstellingsbesluit/vaststelling subsidieplafond door Gedeputeerde Staten.

Proefbeoordeling voor Inrichtingssubsidie/Subsidie kwaliteitsimpuls:

Voor het verkrijgen van een indicatie van de mogelijkheden voor inrichtingssubsidie o.b.v. de ambitiekaart kan het volgende stappenplan worden gebruikt:

- 1) Bepaal de ligging van het perceel in de Ambitiekaart.
- 2) Bepaal a.d.h.v. de Ambitiekaart de code van het deelgebied waarin het perceel gelegen is.

Zoek de code van het deelgebied op in de Natuurdoelentabel (de Natuurdoelentabel is een bijlage van het Natuurbeheerplan). De beheertypen die in het betreffende deelgebied mogelijk kunnen worden afgesloten cq ingericht staan in de kolommen “beheertype” en “omschrijving beheertype”.

Subsidie functieverandering:

Subsidie functieverandering is mogelijk op landbouwgronden binnen gebieden in de categorieën C1 en Ca1 en voor ontpachting de categorie Cp1. Ook hier vindt toetsing van een subsidieaanvraag op grond van de SkNL plaats aan de hand van de abiotische omstandigheden, de in het aanwijzingsbesluit en beheerplan Natura-2000 geformuleerde instandhoudings- en uitbreidingsdoelstellingen en de bescherming van prioritaire soorten. Openstelling vindt plaats via een openstellingsbesluit/vaststelling subsidieplafond door Gedeputeerde Staten.

Voor de gebieden C2, Ca2 en Cp2 geldt dat dit gebieden zijn die een lagere prioriteit hebben binnen de ontwikkelopgave natuur en daarom niet opengesteld worden voor subsidie functieverandering. Het betreft wel zoekgebied voor natuurcompensatie.

Gebiedscategorieën binnen het Provinciaal Natuurbeheerplan

	Gebiedscategorie	Omschrijving
Agrarisch Natuurbeheer	A	Agrarisch natuurbeheergebied binnen of grenzend aan Natura-2000
Bestaande natuur	B	Bestaand natuurterrein
Areaaluitbreiding natuur	C/Ca	Areaaluitbreiding natuur: Regulier (C): met mogelijkheden voor agrarisch beheer (Ca): verwerving of functieverandering reeds gerealiseerd
Areaaluitbreiding natuur	C1/Ca1	Areaaluitbreiding natuur: Regulier (C1): met mogelijkheden voor agrarisch beheer (Ca1): functieverandering: subsidiabel
Areaaluitbreiding natuur	C2/Ca2	Areaaluitbreiding natuur: Regulier (C2): met mogelijkheden voor agrarisch beheer (Ca2): functieverandering: en inrichting niet subsidiabel/zoekgebied natuurcompensatie
Nog agrarisch verpachte begrensde natuur	Cp1	Vóór 2011 door de Staat en/of Provincie in verpachte staat gefinancierde gronden, met status natuur, in bezit van terreinbeheerders: ontpachting subsidiabel
Nog agrarisch verpachte begrensde natuur	Cp2	Vóór 2011 door de Staat en/of Provincie in verpachte staat gefinancierde gronden, met status natuur, in bezit van terreinbeheerders: ontpachting niet subsidiabel
Aanvullende categorieën	Cm	Areaaluitbreiding natuur: Binnen Grensmaasgebied
	Cs	Areaaluitbreiding natuur: Binnen Grensmaasgebied: beheer niet subsidiabel
	Co	Areaaluitbreiding natuur: Vanuit natuurcompensatieprojecten/financiering derden.
	Cob	Areaaluitbreiding natuur: Vanuit natuurcompensatieprojecten onderdeel van de ontwikkelopgave natuur.

Tabel 1: Beschrijving van de gebiedscategorieën binnen het Provinciaal Natuurbeheerplan.

3.2.5 Beschikbaarheid van het Provinciaal Natuurbeheerplan en kaartmateriaal

De teksten, tabellen en het kaartmateriaal van het Natuurbeheerplan zijn enkel digitaal te raadplegen via de provinciale website (zie hieronder). Voor bekijken van het kaartmateriaal is een kaartviewer beschikbaar. In deze viewer zijn de kaarten van het natuurbeheerplan, alsmede diverse andere topografische ondergronden en beleidskaarten te raadplegen.

Het Natuurbeheerplan is te raadplegen via onderstaande website (rechter kolom):

www.limburg.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/aanleg-beheer/

3.2.6 Monitoring

Monitoring is een essentieel onderdeel van de beheercyclus. De uitvoering van het beleid en het beheer dient onderzocht te worden om te weten of de afgesproken doelen ook gehaald en zo nodig bijgesteld moeten worden. Behalve informatie over de gerealiseerde hectares en het daarvoor benodigde geld (output), is ook informatie nodig over de resultaten in termen van bijv. aantallen dieren en planten (outcome).

In samenwerking met de beheerders wordt het provinciaal werkplan monitoring natuurkwaliteit 2014-2020 uitgevoerd. Gegevens moeten namelijk beschikbaar en niet ouder dan 6 jaar zijn op het moment dat wordt gerapporteerd aan de Europese Unie. Op basis van het monitoringsprogramma wordt jaarlijks de monitoring voor zowel de natuur in de natuurgebieden als de natuur in de agrarische gebieden uitgevoerd. Voor de monitoring van het natuurbeheer en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb) is een uniforme landelijke systematiek ontworpen.

4. Natuur- en Landschapsdoelen

Dit Natuurbeheerplan geeft invulling aan het in hoofdstuk 2 beschreven natuur- en landschapsbeleid van de Europese Unie, het Rijk, de provincie en overige gebiedspartijen.

In dit hoofdstuk worden de beleidsdoelen en criteria beschreven. Hieraan zullen de subsidieaanvragen van natuurbeheerders en de gebiedsaanvraag van het collectief worden getoetst.

4.1 Beleidsdoelen voor ontwikkeling van natuurterreinen

De Provinciale visie op de ontwikkeling van natuurterreinen is vastgelegd in de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan. Binnen de ambitiekaart zijn de (beoogde) natuurterreinen onderverdeeld in deelgebieden waarvoor separate doelen voor natuurontwikkeling zijn geformuleerd. In paragraaf 3.2 staat een toelichting op de interpretatie en werkwijze van de ambitiekaart.

4.2 Beleidsdoelen en criteria voor natuur- en landschapsbeheer

De doelen voor het beheer van bestaande natuurterreinen zijn vastgelegd op de beheertypenkaart. In paragraaf 3.2 staat een toelichting op de interpretatie en werkwijze van de beheertypenkaart.

4.3 Beleidsdoelen en criteria voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb)

Vanwege ratificatie van de Europese Landschapsconventie door Nederland en uitgaande van het in deze conventie vastgelegde subsidiariteitsbeginsel, hebben provincie en gemeenten een gezamenlijke verantwoordelijkheid om het Limburgse landschap kwalitatief in stand te houden en zo nodig verder te ontwikkelen. Dit heeft geresulteerd in: twee belangrijke landschapsstudies: de Landschapsvisie Zuid-Limburg en het Landschapskader Noord- en Midden Limburg. De provinciale doelen op het gebied van Landschap zijn verder uitgewerkt in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de bronsgroene zone in het POL-2014 (inclusief de hierbij horende omgevingsverordening).

Sinds 2016 vindt het landschapsbeleid buiten het Limburgse Natuur Netwerk voor een aanzienlijk deel plaats via het collectieve agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb).

De landschapsdoelen zullen via maatregelen voor de 4 leefgebieden (open akker, open grasland, natte dooradering en droge dooradering) en de categorie water mede worden gerealiseerd. De natuur- en watermaatregelen zorgen tevens voor doelbereik van de landschapsdoelen. Speerpunt van het landschapsbeleid binnen het ANLb-2016 vormt echter de instandhouding van de doelsoorten voor het agrarisch natuurbeheer. Deze soorten zijn opgenomen in de tabel met doelen voor het agrarisch natuurbeheer die als bijlage bij dit document is gevoegd. In de bijlage zijn eveneens ecologische (kwaliteit-)criteria te vinden. Binnen de agrarische leefgebieden en de categorie water kunnen de beheerfuncties worden gekozen zoals vermeldt in paragraaf 4.5. De in paragraaf 4.5 geschetste leefgebieden en beheerfuncties worden door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO; het vroegere DR) gebruikt om de gebiedsaanvraag te toetsen.

In de volgende paragrafen worden de beleidsdoelen van de provincie aangegeven, de begrensde gebieden beschreven, aangegeven hoe de begrenzing tot stand is gekomen en waar de begrensde gebieden idealiter aan moeten voldoen.

Doelen

Op globaal niveau heeft de selectie in Limburg geleid tot twee hoofdcategorieën: de categorie agrarische natuur (leefgebieden Open grasland, Open akkerland, Droge dooradering en Natte dooradering), de categorie water (met natuurgericht waterbeheer en milieugericht waterbeheer). Via een Openstellingsbesluit van GS wordt bepaald welk bedrag beschikbaar is, voor welke periode, en voor welke leefgebieden en/of de categorie water. Voor landschap geldt dat deze als afgeleid doel meelift met bovenstaande twee hoofdcategorieën.

Alleen binnen de agrarische zoekgebieden kan subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer worden aangevraagd. De zoekgebieden zijn te vinden via de provinciale viewer. Daar is te zien dat de zoekgebieden verschillende deelgebieden kennen.

Selectie en begrenzing van de gebieden

Om de gewenste ecologische effectiviteit te bereiken zijn bij het begrenzen van de agrarische leefgebieden keuzes gemaakt. Hierbij heeft de Provincie Limburg de landelijke eisen gehanteerd met betrekking tot de aanwezigheid van doelsoorten, terrein eigenschappen (zoals bv. voldoende openheid), omvang en connectiviteit, draagvlak en synergie met andere doelen (volgens Alterra, 2014). Het Limburgse collectief kan alleen voor deze begrensde gebieden een gebiedsaanvraag doen.

4.3.1 Beleidsdoelen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer

De vier leefgebieden van de categorie agrarische natuur vervullen een functie als kerngebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Dat betekent dat ze aan de voorwaarden moeten voldoen voor de instandhouding van vitale populaties van soorten in het agrarische gebied zoals opgesomd in het rijksdoelenkader. Sommige kerngebieden kunnen van voldoende omvang en kwaliteit zijn om op zichzelf een brongebied voor de verspreiding van deze soorten te zijn. Andere beheerde gebieden functioneren in samenhang met (en in aansluiting op) reservaten, of hebben vooral een buffer- of verbindingsfunctie.

Verdere toelichting op de leefgebieden en de ecologische criteria wordt gegeven in de bijlagen bij dit natuurbeheerplan.

4.3.2 Beleidsdoelen voor agrarisch waterbeheer

Beleid vanuit het POL-2014, het Provinciaal Waterprogramma Limburg 2016-2021 en de Waterbeheerplannen van het Waterschap Limburg valt globaal uiteen in drie onderdelen:

1 Klimaat robuuste beekdalen en natuurgebieden:

Het klimaat verandert naar meer en langere droogteperioden én extremere hoeveelheden neerslag in kortere tijd. Vandaar dat momenteel landelijk wordt gewerkt aan klimaatscenario's. Beide ontwikkelingen vragen om een aanpak in het landelijk gebied, zowel in de omgeving van natuurgebieden als in beekdalen. In de beken en beekdalen wordt gewerkt aan het structureel toestaan van hogere waterpeilen én ruimte geven aan water voor opvang van hogere debieten. Door structurele hogere waterpeilen wordt het drainage-effect van beken verkleind waardoor de verdroging zowel in natuurgebieden als landbouwgebieden wordt verminderd. Hogere structurele waterpeilen in combinatie met extreme afvoeren vraagt om een aangepast grondgebruik met name op de flanken van het beekdal waarbij hogere grondwaterpeilen en/of inundaties zullen moeten worden geaccepteerd.

2 Gezonde beken en natuurgebieden:

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) kent ecologische en chemische doelen. Verwachting is dat er meer moet gebeuren dan de wettelijke maatregelen om de KRW doelen te kunnen halen en te behouden. Met name maatregelen op het gebied van voorkómen van afstroming en uitspoeling en het beter benutten van voedingsstoffen in de bodem vragen om bovenwettelijke maatregelen.

3 Normering Waterbeheer 21ste Eeuw (WB21):

Om de 6 jaar wordt een toetsing uitgevoerd naar overstromingsrisico's. Als de norm wordt overschreden kiest men vaak voor de oplossing van technische maatregelen. Een alternatief is dat grondgebruikers accepteren dat de norm niet wordt gehaald en daar hun gebruik/bedrijfsvoering op afstemmen. Dit is vaak maatschappelijk gezien een goedkoper alternatief.

De komende jaren zal worden uitgetest of deze alternatieve benadering werkt in de praktijk.

Een nadere toelichting op de gebieden voor agrarisch waterbeheer wordt gegeven in de bijlagen bij dit natuurbeheerplan.

4.5 Beoordelingscriteria gebiedsaanvragen en jaarlijkse beheerplannen

De in deze paragraaf geschetste leefgebieden en beheerfuncties worden door RVO gebruikt om de gebiedsaanvraag en de jaarlijkse beheerplannen te toetsen op EU-conformiteit. In een gebiedsaanvraag worden meerdere zoekgebieden (oftewel deelgebieden) opgenomen.

De toetsing vindt plaats op de begrenzing van de zoekgebieden/leefgebieden (zie kaarten zoekgebieden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer en agromilieu- en klimaatdiensten) en de keuzemogelijkheden voor de beheerfuncties.

Leefgebied en de in het leefgebied aanwezige deelgebieden	Keuze uit één of meerdere van onderstaande beheerfuncties
<u>Deelgebied weidevogels</u> in open grasland	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden Creëren nat biotoop
<u>Deelgebied zomeropvang grauwe gans</u> in open grasland	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden
<u>Deelgebied broedende akkervogels</u> in open akker	Creëren foerageergebied Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
<u>Deelgebied kraanvogel</u> in open akker	Creëren foerageergebied

Leefgebied en de in het leefgebied aanwezige deelgebieden	Keuze uit één of meerdere van onderstaande beheerfuncties
	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
<u>Deelgebied overwinterende akkervogels in open akker</u>	Creëren foerageergebied Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
<u>Deelgebied hamster in open akker</u>	Creëren foerageergebied Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
<u>Deelgebied nat mozaïek van watergangen in natte dooradering</u>	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden Verschralen
<u>Deelgebied donker pimperlblauwtje in natte dooradering</u>	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden Verschralen
<u>Deelgebied nat mozaïek van poelen in natte dooradering</u>	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden Verschralen
<u>Deelgebied droog mozaïek van struwelen en ruigten in droge dooradering</u>	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden
<u>Deelgebied amfibieën in een droog biotoop in droge dooradering</u>	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden
<u>Deelgebied droog mozaïek van bomenrijen en singels in droge dooradering</u>	Optimaliseren foerageer-, en broed en opgroeimogelijkheden
<u>Deelgebied vermindering uitspoeling naar natuurgebieden in categorie water</u>	Waterberging Verbeteren waterkwaliteit Vernatting Water vasthouden
<u>Deelgebied vermindering afstroming naar natuurgebieden in categorie water, helling < 2 procent</u>	

Leefgebied en de in het leefgebied aanwezige deelgebieden	Keuze uit één of meerdere van onderstaande beheerfuncties
<u>Deelgebied vermindering afstroming naar natuurgebieden in categorie water, helling 2 - 18 procent</u>	
<u>Deelgebied vermindering afstroming naar natuurgebieden in categorie water, helling > 18 procent</u>	
<u>Deelgebied vermindering verdroging van natuurgebieden in categorie water</u>	
<u>Deelgebied vermindering uitspoeling naar waterlopen</u> in categorie water	Waterberging Verbeteren waterkwaliteit Vernatting Water vasthouden
<u>Deelgebied vermindering afstroming naar waterlopen</u> in categorie water	
<u>Deelgebied vermindering verdroging van beekdalen</u> in categorie water	

Tabel 2: Beoordelingscriteria gebiedsaanvraag en jaarlijkse beheerplannen

Toelichting tabel 2:

De mogelijkheden in deze tabel zal RVO hanteren bij de beoordeling van de gebiedsaanvraag en de jaarlijkse beheerplannen. Hierdoor is er de garantie dat de tabel (en daarmee het beheerplan) aansluit bij de Nederlandse catalogus groenblauwe diensten (CGBD; deze is door de Europese Commissie getoetst op controleerbaarheid en verifieerbaarheid). De tabel is met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018 van toepassing.

5. Subsidiemogelijkheden en openstelling van de subsidieregelingen

De doelen uit het natuurbeheerplan zullen via uitvoerend beheer door natuurbeheerders (natuurorganisaties, particuliere natuurbeheerders, agrarische collectieven) worden gerealiseerd. Bij het beheren en uitvoeren van maatregelen zijn er verschillende subsidiemogelijkheden.

5.1 Beheersubsidies voor natuur en landschap

In het SNL is onder andere subsidie mogelijk voor natuurbeheer en landschapsbeheer. Natuurbeheerders kunnen subsidie aanvragen voor een natuurbeheertype of landschapsbeheertype met een looptijd van zes jaar. Dit wordt ook wel een subsidieperiode genoemd. Beheersubsidie is een vergoeding voor de instandhouding van een beheertype. Een beheertype beschrijft aan welke terreinkenmerken het terrein moet voldoen. Beheertypen mogen elkaar niet overlappen. Op een oppervlakte kan één beheertype worden aangevraagd.

Bij de subsidie voor natuurbeheer moet de beheerder zijn terrein openstellen. Het natuurterrein is opengesteld als het minimaal 358 dagen per jaar gratis fysiek bereikbaar en toegankelijk is.

5.2 Agrarisch natuur- en landschapsbeheer en agromilieu en klimaat diensten

Alleen een agrarisch collectief kan uit de SNL-regeling subsidie krijgen voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer en agromilieu en klimaat diensten vanuit artikel 28 van het POP3 programma. Het agrarisch collectief is een gecertificeerde (coöperatieve) vereniging, die bestaat uit agrariërs en andere beheerders met gebruiksrecht van landbouwgrond. Het collectief is eindbegunstigde van de subsidie.

Voor het verkrijgen van subsidie is een samenhangende gebiedsaanvraag vereist. Dit is in afstemming met gebiedspartners tot stand gekomen, en vormt een samenhangend ecologisch effectief en economisch efficiënt plan van een agrarisch collectief voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer en agrarisch waterbeheer in een bepaald gebied. Subsidieaanvragen door individuele agrariërs zijn niet (meer) mogelijk.

Het doel is dat lopende individuele contracten uit eerdere subsidieregelingen zoveel mogelijk worden overgesloten op het collectieve contract van Natuurrijk Limburg.

Voor eventuele doorlopende min-max contracten voor collectief beheer t.b.v. hamsters en akkervogels, die niet oversluiten op het nieuwe ANLb-2016, blijven de begrenzings van de collectieve beheerplannen uit het Provinciaal Natuurbeheerplan 2014 van kracht. Deze begrenzings uit het natuurbeheerplan 2014 zijn overgenomen in het Natuurbeheerplan, voor zover deze niet overlappen met gebieden in de categorie “bestaande natuur” of “areaaluitbreiding natuur”.

De eisen die gesteld worden aan de gebiedsaanvraag staan in de subsidieverordening.

5.3 Kwaliteitsimpuls: investeringen en functieverandering

De subsidie kwaliteitsimpuls is voor grondgebruikers die grond geschikt willen maken voor (agrarisch) natuurbeheer en voor natuurbeheerders die de kwaliteit van de natuur verder willen ontwikkelen en verhogen. Voor een kwaliteitsimpuls natuur en landschap zijn twee subsidiemogelijkheden: investeringssubsidie en subsidie functieverandering. Een combinatie hiervan is ook mogelijk.

Investeringsubsidie

Dit is subsidie voor inrichtingsmaatregelen die het gebied geschikt maken voor (agrarisch) natuurbeheer of voor maatregelen die leiden tot een kwaliteitsverbetering van de natuur. Bij de

kwaliteitsverbetering wordt de natuurkwaliteit van een bestaand natuurbeheertype verhoogd of wordt een bestaand natuurbeheertype omgezet naar een ander type.

Subsidie functieverandering

Dit is subsidie voor de waardedaling van de grond door het permanent veranderen van landbouwgrond in natuur. Voor deze subsidie komen enkel landbouwgronden in aanmerking die behoren tot de gebiedscategorie “areaaluitbreiding natuur functieverandering subsidiabel” in de Ambitiekaart (Code C1, Ca1 en Cp1).

Omdat in de praktijk echter blijkt dat veel kadastrale percelen niet geheel binnen de categorie “areaaluitbreiding” liggen is een afwijking toegestaan van 0,5 hectare per aanvraag. Dit houdt in dat een terrein waarvoor subsidie functieverandering wordt aangevraagd voor maximaal 0,5 hectare buiten de categorie areaaluitbreiding mag liggen. Op dit terrein is dan tevens investeringssubsidie mogelijk voor inrichting als natuur. Voorwaarde is dat het terrein één geheel vormt met een om te vormen terrein dat binnen de categorie “areaaluitbreiding natuur” valt. Verder moet het terrein voldoen aan alle overige voorwaarden die gelden voor het verkrijgen van een subsidie functieverandering. Het Natuurbeheerplan wordt in dergelijke gevallen met terugwerkende kracht aangepast; bij de eerstvolgende herziening van het Natuurbeheerplan worden opgenomen in de categorie “areaaluitbreiding natuur”, zodat de oppervlakte meegerekend wordt in de realisatie van de provinciale natuuropgave.

5.4 Het openstellingsbesluit

De subsidiemogelijkheden binnen het SNL staan weergegeven in de Beheertypenkaart, Ambitiekaart, Kaart niet subsidiabele terreinen binnen beheertypenkaart, Natuurdoelentabel en de kaarten voor agrarische zoekgebieden/leefgebieden en de categorie water. Deze instrumenten geven per gebied weer welke subsidie(on)mogelijkheden er in principe gelden. Of daadwerkelijk aanspraak gemaakt kan worden op deze subsidies is afhankelijk van het *openstellingsbesluit*, dat door Gedeputeerde Staten wordt vastgesteld.

In het openstellingsbesluit wordt definitief bepaald welke subsidies daadwerkelijk kunnen worden aangevraagd, en onder welke voorwaarden. In het openstellingsbesluit worden ook de subsidieplafonds vastgesteld die gelden voor de verschillende deelgebieden, onderdelen en pakketten van de SvNL en de SkNL. De subsidieplafonds bepalen het budget dat in het betreffende jaar of betreffende jaren beschikbaar komt ten behoeve van verwerving, functieverandering, inrichting en beheer van (agrarische) natuur en landschap.

Wanneer het subsidieplafond voor het betreffende SNL onderdeel wordt uitgeput zullen de ingediende aanvragen deels worden afgewezen.

6 Procedureel: wijzigen van het Provinciaal Natuurbeheerplan

Wijzigingen op verzoek

Het Natuurbeheerplan wordt periodiek (meestal jaarlijks) gedeeltelijk herzien. Zodoende wordt maatwerk geboden en kunnen kansrijke initiatieven voor natuurontwikkeling worden gestimuleerd. Voor het wijzigen van het Natuurbeheerplan kan een verzoek door belanghebbenden worden ingediend. Deze wijzigingen worden beoordeeld conform de beleidsregel 'aanpassen natuurbeheerplan op verzoek'. Indien GS van oordeel zijn dat het Natuurbeheerplan conform verzoek moet worden aangepast nemen ze deze mee in de periodieke herziening van het Natuurbeheerplan.

Geen gehele herziening

Gedeputeerde Staten stellen periodiek wijzigingen van het Provinciaal Natuurbeheerplan vast (inclusief wijzigingen van de beheertypenkaart, ambitiekaart, agrarisch leefgebiedenkaart en kaart niet-subsidiabele terreinen). Deze versies moeten beschouwd worden als partiële herzieningen ten opzichte van voorgaande versies van het Provinciaal Natuurbeheerplan inclusief kaarten, en niet als een integrale vaststelling van het gehele plan inclusief kaarten. Voor de leesbaarheid wordt een integrale tekst van Natuurbeheerplan (inclusief kaarten) na wijzigingen beschikbaar gesteld (de wijzigingen zijn gemarkeerd). Als gevolg hiervan kunnen in de ontwerpfase enkel zienswijzen worden ingediend - en in de fase van definitief vaststellen enkel beroep worden ingesteld - tegen de wijzigingen die hebben plaatsgevonden ten opzichte van de voorgaande versie. Delen van het plan (inclusief de kaarten) die niet zijn gewijzigd t.o.v. de voorgaande versie zijn onherroepelijk. Deze onderdelen zijn daarom tijdens de ontwerpfase niet vatbaar voor het indienen van zienswijzen en na het definitief vaststellen kan er geen beroep tegen worden ingesteld.

Procedure & Rechtsbescherming

De vaststelling van de wijzigingen van het Provinciaal Natuurbeheerplan (inclusief de wijzigingen op de kaarten) doorloopt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure volgens afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht. Dat betekent dat deze eerst in ontwerp is vastgesteld (21 mei 2019) en de mogelijkheid is geboden voor belanghebbenden om zienswijzen in te dienen. Met de zienswijzen in overweging nemende wordt deze definitief vastgesteld.

Tegen vaststelling van de definitieve wijzigingen van het Provinciaal Natuurbeheerplan Limburg 2020 staat beroep open. Beroep kan enkel worden ingesteld wanneer dit betrekking heeft op wijzigingen van het definitieve natuurbeheerplan 2020 ten opzichte van het definitieve natuurbeheerplan 2019.

Het beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende die binnen de inzagetermijn een zienswijze naar voren heeft gebracht tegen het ontwerp-natuurbeheerplan 2020. Een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij geen zienswijze naar voren heeft gebracht tegen de ontwerp-wijzigingen van het Natuurbeheerplan kan ook beroep instellen. Voor zover (ambtelijke) wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-wijzigingen van het Natuurbeheerplan versie 2020 zijn opgenomen, kunnen belanghebbenden daartegen eveneens beroep instellen.

Voor het instellen van beroep moet u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit ter inzage is gelegd een beroepschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het beroepschrift moet worden ondertekend en ten minste bevatten: de naam en het

adres van de indiener; de datum; een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht alsmede de redenen van het beroep (motivering). Het beroepschrift moet worden gericht aan: Rechtbank Limburg, locatie Roermond, Postbus 950, 6040 AZ Roermond. U kunt ook digitaal een beroep indienen bij genoemde rechtbank via <https://loket.rechtspraak.nl/>.

Tegen wijzigingen van het POL 2014, de OVL 2014 en de 'Beleidsnotitie aanpassen Natuurbeheerplan op verzoek' staat geen beroep open.

Gelijktijdige wijzigingen van het POL 2014 & OVL 2014

De natuurcategorieën van het Provinciaal Natuurbeheerplan bedekken de goudgroene zone van het POL 2014 en de OVL 2014. Zodoende worden de middelen voor natuurontwikkeling en natuurbeheer (zoals vastgelegd in het Natuurbeheerplan) ingezet op de locaties waar de provincie met prioriteit natuur wil ontwikkelen en behouden (de goudgroene zone in het POL). Het is echter niet zo dat er een verplichte koppeling bestaat tussen het POL en het Natuurbeheerplan. Het gelijktrekken van de grenzen van de Natuurzones in het Natuurbeheerplan en de goudgroene zone in het POL is enkel het gevolg van de wens de beschikbare middelen doelmatig in te zetten in de juiste gebieden.

De (partiële) herziening van het Natuurbeheerplan kan daarom tevens fungeren als een partiële herziening van het POL 2014 en OVL 2014. Dat is het geval als de wijzigingen in het Natuurbeheerplan leiden tot aanpassingen van begrenzings van de goud- zilver- en bronsgroene zones. Om in dat geval te voorkomen dat de begrenzing in het Natuurbeheerplan, het POL en de OVL 2014 uiteen gaan lopen, worden een aantal kaarten bij het POL 2014 en de OVL 2014 overeenkomstig het Provinciaal Natuurbeheerplan gewijzigd. Dit geschiedt in een gelijktijdige maar separate procedure.

7 Aanvullende bepalingen

7.1 Toeslag schaapskudden

De toeslag schaapskudden wordt verleend voor natuurterreinen waar beheer plaatsvindt door een gescheperde schaapskudde. Een gescheperde kudde is een kudde die permanent door een herder wordt geleid. In Limburg wordt deze toeslag beschikbaar gesteld voor de instandhouding van de volgende beheertypen:

- N06.04 “vochtige heide”
- N07.01 “droge heide”
- N07.02 “zandverstuiving”
- N11.01 “droog schraalland”

Aan de toeslag schaapskudden worden in Limburg de volgende voorwaarden verbonden:

1. Het terrein waarvoor de toeslag wordt aangevraagd moet binnen de Beheertypenkaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn aangeduid met één van de bovengenoemde beheertypen.
2. Voor de instandhouding van het aanwezige beheertype wordt gedurende elk kalenderjaar van de subsidieperiode een gescheperde schaapskudde ingezet. De duur en intensiteit van de begrazing wordt door de beheerder bepaald op basis van de terreineigenschappen en de ecologische doelstellingen.
3. Terreinen waar gebruik wordt gemaakt van permanente rasters of flexrasters waarin schapen worden ingeschaard, maar waarbij geen permanente begeleiding van een herder aanwezig is, komen niet in aanmerking voor deze toeslag.

De toeslag kent twee varianten, een “laag tarief” en een “hoog tarief”. Welke variant voor een terrein van toepassing wordt bepaald door het beheertype dat in stand wordt gehouden. Beheertype N11.01 komt in aanmerking voor het lage tarief. De beheertypen N06.04, N07.01 en N07.02 komen in aanmerking voor het hoge tarief.

7.2 Openstelling van natuurbeheersubsidie SVNL

Continuering van bestaand beheer

Op dit moment is binnen Limburg circa 32.200 hectare natuur onder beheer via een vergoeding vanuit de SvNL. Het totale areaal waarvoor een beheervergoeding wordt verstrekt is gemaximeerd tot de terreinen waarvoor al een beheerovereenkomst van kracht is. Enige uitzondering vormen de terreinen binnen de ontwikkelopgave waarop functieverandering heeft plaatsgevonden. Deze terreinen worden, nadat ze zijn omgevormd naar natuur, opgenomen in het areaal waarvoor een beheervergoeding kan worden verleend. Het areaal natuurbeheer onder SvNL-subsidie kan daarom maximaal nog toenemen met de oppervlakte van de resterende ontwikkelopgave (circa 2.400 hectare), tot circa 34.600 hectare.

Geen openstelling op overheidsgronden

Uit de SvNL volgt dat natuurbeheer- en landschapsbeheersubsidies niet kunnen worden aangevraagd door – onder meer - waterleidingmaatschappij en overheidsinstanties (tenzij het bij deze laatste om Staatsbosbeheer gaat). Uitzondering hierop vormen gevallen waarbij de gronden in eigendom zijn van gemeenten (of samenwerkingsverbanden zoals genoemd in artikel 2.1 lid 1 van de SvNL) waarop al een SvNL subsidie voor natuurbeheer van kracht is. Deze subsidies kunnen ook in de toekomst worden gecontinueerd. Aanvragers die normaal gesproken wel subsidie zouden kunnen aanvragen op basis van artikel 2.1 van de SvNL komen niet voor natuurbeheer- en landschapsbeheersubsidie in aanmerking indien zij het natuurterrein waarop de subsidieaanvraag ziet, hebben verkregen van een waterleidingmaatschappij of diverse overheidsinstanties (zie artikel 2.3, lid 1 SvNL).

Die gronden waarbij subsidie op grond van de SvNL niet mogelijk is, zijn als niet subsidiabel aangeduid op de kaart 'Niet subsidiabele terreinen binnen beheertypenkaart.' Op basis van artikel 2.3 lid 2 SvNL kan aan een aanvrager die een natuurterrein heeft verkregen van een waterleidingmaatschappij of overheidsinstantie wél subsidie worden verstrekt indien het natuurterrein waarop de aanvraag ziet, is aangemerkt als onderdeel waarvoor subsidie kan worden aangevraagd in het natuurbeheerplan. Van deze uitzonderingsmogelijkheid wordt in dit natuurbeheerplan gebruik gemaakt.

Subsidie kan bij deze gevallen evengoed worden verstrekt indien de verkregen grond gelegen is in areaaluitbreiding goudgroene natuurzone met de code C of Ca. Op die grond dient een kwalitatieve verplichting gevestigd te zijn waarin het te realiseren natuurbeheertype is geborgd en de nieuwe eigenaar of erfpachter van de grond behoort tot de doelgroep op grond van de SvNL. Indien een natuurterrein waarbij de uitzonderingssituatie wordt toegepast op de kaart 'niet subsidiabele terreinen binnen beheertypekaart' nog wordt aangemerkt als niet subsidiabel, zal dit bij de eerstvolgende herziening van het natuurbeheerplan worden aangepast.

Geen openstelling op specifieke percelen

Gedeputeerde Staten kunnen besluiten, dat naast overheidseigendom ook andere terreinen om haar moverende redenen niet voor beheersubsidie in aanmerking te laten komen. Op de kaart 'niet-subsidiabele terreinen' zijn de terreinen gemarkeerd die niet voor beheersubsidie in aanmerking komen.

Beheervergoeding SvNL alleen binnen de goudgroene natuurzone

SvNL-subsidie voor natuurbeheer wordt enkel verstrekt binnen de goudgroene natuurzone, op de terreinen die daarvoor zijn aangewezen in het Natuurbeheerplan Limburg.

7.3 Cultuurhistorie

De provincie hecht waarde aan het behoud, herstel en beheer van het cultuurhistorisch erfgoed in de provincie. Behoud en herstel van cultuurhistorische waarden is om deze reden als generieke, provinciebrede, opgave vastgelegd in het POL-2014. Hoewel natuurbeheer en -ontwikkeling binnen de goudgroene natuurzone als primaire doelstelling geldt is het binnen natuurontwikkelingsprojecten vaak mogelijk en wenselijk de in het gebied aanwezige cultuurhistorische elementen te behouden, te herstellen of meer beleefbaar te maken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de landschappelijke inpassing van cultuurhistorische objecten zoals landgoederen en historische bouwwerken, het zichtbaar maken van oude verkavelingspatronen d.m.v. de aanplant van heggen of hagen, beheer en herstel van graften, holle wegen, historische hakhoutbossen etc., het plaatsen van

informatieborden, alsmede het voorkomen van verstoring binnen gebieden van hoge archeologische waarde.

De provincie vraagt initiatiefnemers die zich bezig (willen) houden met natuurontwikkeling in hun plannen rekening te houden met de in het betreffende gebied aanwezige cultuurhistorische elementen, en deze zo veel als mogelijk te behouden en zo mogelijk verder te versterken of beleefbaar te maken. In de inrichtingsplannen voor natuurontwikkelingsprojecten wordt in beeld gebracht welke cultuurhistorische elementen zich eventueel binnen het gebied bevinden, en hoe deze elementen binnen het project worden behouden, versterkt, beheerd of hersteld.

7.4 Areaaluitbreiding natuur met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer

In de gebiedscategorie “areaaluitbreiding natuur met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer” (CA-gebieden) wordt met ingang van het Provinciaal Natuurbeheerplan 2016 het onderdeel agrarisch natuurbeheer enkel nog toegepast op terreinen waar agrarisch natuurbeheer wordt uitgevoerd met pakketten die specifiek zijn toegespitst op instandhouding van prioritaire soorten waarvoor een provinciaal beschermingsplan is opgesteld (o.a. de hamster en het donker pimperlblauwtje), en waar deze soorten actueel voorkomen binnen het terrein of de directe omgeving daarvan. De provincie streeft op deze wijze naar een sobere en doelmatige inzet van dit (kostbare) instrument. Voor terreinen binnen de categorie “areaaluitbreiding natuur” waar geen specifiek dergelijke soorten gericht beheer plaatsvindt, en/of waar deze soorten niet actueel voorkomen, wordt deze vorm van agrarisch natuurbeheer niet langer opengesteld, maar wordt gestreefd naar permanente omvorming tot natuur via functieverandering.

8 Meer informatie en contactgegevens

Voor meer informatie omtrent het Provinciaal Natuurbeheerplan en het SNL kunt u terecht op de volgende websites:

<https://www.limburg.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/aanleg-beheer/>

Op deze website vindt u alle documenten van het Natuurbeheerplan Limburg. Via deze site zijn ook de kaarten van het Natuurbeheerplan in te zien via een digitale kaartviewer.

Digitale kaartviewer Provinciaal Natuurbeheerplan: Via deze applicatie is het kaartmateriaal van het provinciaal natuurbeheerplan, waaronder de beheertypenkaart en de ambitiekaart, digitaal in te zien. De viewer van het Provinciaal Natuurbeheerplan bevat naast de beheertypenkaart, de ambitiekaart en de kaart 'Niet subsidiabele terreinen binnen beheertypenkaart' ook diverse ondergronden, waaronder een recente luchtfoto, een kadastrale ondergrond en de begrenzing van de goud- zilver en bronsgroene zones.

Geo dataportaal van de provincie Limburg: De kaartbestanden van het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn via het geo-dataportaal als GIS-bestand (shapefile) te downloaden. Het geodataportaal is als volgt te benaderen: Ga naar www.limburg.nl, en kies vervolgens voor "Over" en kies bij "Kaarten en cijfers" voor "Geo dataportaal". Kijk in de mappenstructuur van de viewer vervolgens onder "natuur en bos" → "beleid" → "IMNA" en "Provinciaal natuurbeheerplan"

www.portaalnatuurenlandschap.nl: Dit is een landelijke website over het Subsiestelsel Natuur n Landschapsbeheer.

Contactgegevens:

Indien u vragen heeft over het Provinciaal Natuurbeheerplan Limburg, het Subsiestelsel Natuur en Landschapsbeheer of het openstellingsbesluit kunt u contact opnemen met de provincie via het mailadres natuurbeheerplan@prvlimburg.nl.